

SZEGEDI ÍTÉLŐTÁBLA
Pf.II.20.372/2017/5. szám

A Szegedi Ítéltábla a Mihó Ügyvédi Iroda (ügyintéző ügyvéd: dr. Mihó Ferenc) és a Dr. Szigethy Csilla ügyvéd által képviselt felperesnek - az L. Nagy és Lombos Ügyvédi Iroda (ügyintéző ügyvéd: dr. Lombos Péter Barnabás) által képviselt I. r. és a személyesen eljáró II. r. alperesek ellen szerződési feltételek érvénytelenségének megállapítása iránt indított perében a Szegedi Törvényszék 2017. február 27. napján kelt 17.P.21.231/2016/22. számú ítélete ellen a felperes 23. sorszám alatt benyújtott fellebbezése alapján lefolytatott másodfokú eljárásban meghozta a következő

í t é l e t e t:

Az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, a megfellebbezett rendelkezéseit az alábbiak szerint megváltoztatja:

Megállapítja, érvénytelen a peres felek között 2008. április 29. napján létrejött kölcsönszerződés I.4. pontjának alábbi rendelkezése:

„Felek kijelentik és kötelezik magukat arra, hogy bármely elszámolási vita illetve banki igény kielégítés esetére, vagy a jelen okirat szerinti kölcsönből mindenkor fennálló kölcsön és egyéb tartozás mértékére a folyósítás tényleges időpontja a teljesítési kötelezettség lejáratának megállapítása, valamint bármely egyéb, a közvetlen bírósági végrehajtás céljából szükséges tény, adat megállapítása tekintetében az Adós Banknál vezetett számlái és a Bank nyilvántartási könyvei alapján készült közjegyzői okiratba foglalt ténytanúsítványt fogadják el, mint közhiteles aggálytalan tartalmú bizonyítékot.

Ennek megfelelően a kölcsön és járulékaik nem, vagy nem szerződés szerinti megfizetés esetén a végrehajtás alapjául szolgáló mindenkor fennálló kölcsön-, és járuléktartozást, továbbá a fent hivatkozott tényeket jelen okirat mellett a Adós Banknál vezetett számláiról illetve a Bank nyilvántartásai, könyvei alapján készült közjegyzői okiratba foglalt ténytanúsítvány tanúsítja, amelynek elfogadására Felek jelen okirat aláírásával kötelezettséget vállalnak.”.

A II. r. alperest ennek tűrésére kötelezi.

Kötelezi az I. r. alperest, hogy fizessen meg a Magyar Államnak az állami adóhatóság felhívására 36 000 (harminchatezer) Ft elsőfokú eljárási illetéket, és megállapítja, hogy az állam terhén maradó elsőfokú eljárási illeték összege 703 500 (hétszázháromezer-ötszáz) Ft.

Kötelezi az I. r. alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 12 700 (tizenkettőezer-hétszáz) Ft másodfokú perköltséget, valamint a Magyar Államnak az állami adóhatóság felhívására 48 000 (negyvennyolcezer) Ft fellebbezési eljárási illetéket.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

I n d o k o l á s:

A peres felek jelzálogjoggal biztosított svájci frank alapú kölcsönszerződést kötöttek egymással a 2008. április 29. napján kelt teljes bizonyító erejű magánokiratba foglalt tartalommal. A szerződés lényeges tartalmi elemeit ugyanezen a napon „Tartozást elismerő nyilatkozat” elnevezésű közjegyzői okiratba foglalták ((**közjegyzői okirat sorszáma**) ügyszám).

Mindkét okirat I.4. pontja - egyebek mellett - a következőket rögzíti:

„Felek kijelentik és kötelezik magukat arra, hogy bármely elszámolási vita illetve banki igény kielégítés esetére, vagy a jelen okirat szerinti kölcsönből mindenkor fennálló kölcsön és egyéb tartozás mértékére, a folyósítás tényleges időpontja, a teljesítési kötelezettség lejáratának megállapítása, valamint bármely egyéb a közvetlen bírósági végrehajtás céljából szükséges tény, adat megállapítása tekintetében az Adós Banknál vezetett számlái, és a Bank nyilvántartásai, könyvei alapján készült közjegyzői okiratba foglalt ténytanúsítványt fogadják el, mint közhiteles aggálytalan tartalmú bizonyítékot.

Ennek megfelelően a kölcsön és járulékaik nem, vagy nem szerződés szerinti megfizetés esetén a végrehajtás alapjául szolgáló, mindenkor fennálló kölcsön-, és járuléktartozást, továbbá a fent hivatkozott tényeket jelen okirat mellett az Adós Banknál vezetett számláiról, illetve a Bank nyilvántartásai, könyvei alapján készült közjegyzői okiratba foglalt ténytanúsítvány tanúsítja, amelynek elfogadására Felek jelen okirat aláírásával kötelezettséget vállaltak.”

A felperes módosított keresetében - a szerződés árfolyamkockázat viselésével kapcsolatos VII.2. pontja tisztességtelenségére és ezáltal érvénytelenségére alapítottan - annak megállapítását kérte, hogy az alperessel szemben fennálló tartozása a nyilvántartott 21 157 847 Ft-tal szemben 8 832 626 Ft, továbbá, hogy a szerződés II.10.4. pontjában foglalt - keresetlevelében az alábbi tartalommal idézett - szerződési feltétel érvénytelen: „Az Adósok és Zálogkötelezettek kijelentik, hogy a Banknál vezetett számlán a bank bizonylatai, nyilvántartásai és üzleti könyvei alapján készített közjegyzői tanúsítványt elfogadja a szerződés szerinti jogügyletek alapján fennálló kölcsön-, járulék és egyéb tartozás mindenkor összegének közokirati tanúsításaként. Alávetik magukat annak, hogy az e jogügyletből fennálló tartozás mértékét esetleges végrehajtási eljárás kezdeményezésének esetére is, a bank felkérésére a fenti módon közjegyző tanúsítsa.”. Ez utóbbi keresetét illetően előadta, álláspontja szerint a szerződési feltétel a 18/1999. (II. 05.) Kormányrendelet 1. § (1) bekezdés b) és j) pontja alapján tisztességtelen szerződési feltételnek minősül, mert kizárólagosan a bankot jogosítja fel annak egyoldalú megállapítására, hogy az adósok teljesítése szerződésszerű-e, illetve a bank nyilvántartása alapján kiállított közokiratba foglalt ténytanúsítvány elfogadása a bizonyítási terhet az adósok hátrányára változtatja meg, mert mentesíti a bankot a tartozás összegének bizonyítása alól.

A II. r. alperest a fentiek türéseire kérte kötelezni.

Az I. r. alperes ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte. Az ún. ténytanúsítványra vonatkozó szerződési feltétel érvénytelensége kapcsán kifejtett védekezése szerint az szövegszerűen megfelel a Vht. szerződéskötéskor hatályos 21. § (1) és (2) bekezdésében, valamint a jelenleg hatályos 23/C. §-ában foglalt rendelkezéseknek, összhangban áll a Pp. 195. §-ában és a közjegyzőkről szóló (a továbbiakban: Kjt.) 1991. évi XLI. tv. 111-112. §-ában írt rendelkezésekkel, ezért annak tisztességtelensége a szerződéskötéskor hatályos Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. tv. (a továbbiakban: 1959-es Ptk.) 209. § (5) bekezdése alapján nem minősülhet tisztességtelennek. Előadta, a bank havonta számlakivonatot, évente pedig a tartozás összegére vonatkozó elszámolást

küld az ügyfélnek, aki az ellen kifogással, panasszal élhet. Hangsúlyozta, a bankot a közvetlen végrehajtásra a közjegyzői okiratba foglalt kölcsönszerződés jogosítja fel, míg a ténytanúsító okirat a Vht. 23/C. § (2) bekezdése szerinti feltétel vagy időpont bekövetkezését tanúsítja, amely közokirat a záradékolt kölcsönszerződéssel együtt a közvetlen végrehajtás alapját képezi. Kiemelte, önmagában a tartozásösszegezésének kimutatása nem jogosítja fel a bankot az adós nem szerződésszerű teljesítésének megállapítására, ellenbizonyításnak a közokirattal szemben is helye van, és nincs olyan rendelkezése a szerződésnek, amely szerint az adós a ténytanúsítványban foglaltakat utóbb ne tehetné vitássá. Utalt arra, hogy az adós végrehajtás megszüntetése iránti pert indíthat, amelyben a kifogásolt kikötés hiányában is őt terhelne annak a bizonyítása, hogy nem áll fenn tartozása, vagy az a bank által megjelölnél alacsonyabb összegű, következésképp a feltétel nem tisztességtelen.

Az elsőfokú bíróság ítéletével a keresetet elutasította, és kötelezte a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az I. r. alperesnek 50 000 Ft perköltséget, megállapította továbbá, hogy a feljegyzett 239 500 Ft eljárási illetéket az állam viseli. Határozatának indokolása szerint a keresetben rögzített szövegű, az ún. ténytanúsítványra vonatkozó szerződési feltétel a jelen szerződés I.4. pontjában szereplő rendelkezésnek feleltethető meg. Azt érdemben vizsgálta és alaptalannak ítélte az annak tisztességtelenségére vonatkozó felperesi érvelést. Kifejtett álláspontja szerint a határozat közvetlen végrehajthatósága nem a ténytanúsítvány kiállításán, hanem a felmondás közokiratba foglalásán alapul. Álláspontja szerint a támadott szerződési rendelkezéssel a bank a Vht. 23/C. § (1) és (2) bekezdésében foglaltakhoz képest többletkötelezettséget vállalt magára, mivel felhatalmazta a közjegyzőt arra is, hogy a felmondásban foglalt számszaki adatokat a bank nyilvántartásaiba, könyveibe való betekintéssel ellenőrizze. Kiemelte, a közjegyzői ténytanúsítvány csupán azt igazolja, hogy a nyilvántartás adatai tényszerűen megegyeznek az abban foglaltakkal, a követelés jogalapját és összegezését azonban a közjegyző nem vizsgálja, az adós teljesítésének szerződésszerűségét nem dönti el. Kifejtette, nem eredményezi a szerződési feltétel a bizonyítási teher megfordulását sem, hiszen függetlenül attól, hogy a végrehajtást kérő követelését ténytanúsítvány tanúsítja-e vagy sem, a megindult végrehajtás esetén az adósnak kell utóbb bizonyítania, hogy a végrehajtást kérő követelése részben vagy egészben azért alaptalan, mert a végrehajtható okiratban foglalt követelést egészben vagy részben kiegyenlítette. Utalt arra, a perbeli kikötés nem mentesíti az I. r. alperest sem a bizonyítási teher alól, a követelés jogalapjának és összegezésének bizonyítása ugyanis őt terheli.

Az árfolyamkockázat viselésére vonatkozó szerződési feltétel érvénytelenségét részletesen kifejtett indokai szerint ítélte alaptalannak.

A felperes fellebbezésében az elsőfokú ítélet részbeni megváltoztatásával a ténytanúsítvánnyal kapcsolatos szerződési feltétel érvénytelenségének a megállapítását kérte, keresete indokainak fenntartása és megismétlése mellett.

Az alperes fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyására irányult.

A fellebbezés **alapos**.

Az ítélet táblája előrebocsátja, a perbeli szerződés a keresetben szövegszerűen megjelölt feltétellel szó szerint megegyező rendelkezést nem tartalmaz, azonban az elsőfokú bíróság helyesen járt el, amikor a keresetet a Pp. 3. § (2) bekezdése alapján értelmezve arra az álláspontra helyezkedett, hogy az a kölcsönszerződés I.4. pontjában írt - a tényállásban idézett tartalmú - rendelkezést támadja. Nem

osztja azonban az elsőfokú bíróságnak az erre vonatkozó jogvitában elfoglalt álláspontját az alábbiakra tekintettel.

Az 1959-es Ptk. szerződéskötéskor hatályos 209. § (5) bekezdése értelmében nem minősülhet tisztességtelennek a szerződési feltétel, ha azt jogszabály állapítja meg, vagy jogszabály előírásainak megfelelően határozzák meg. Erre figyelemmel az ítéletátlának - az alperes védekezésére is figyelemmel - elsődlegesen azt kellett vizsgálnia, hogy a kölcsönszerződés idézett rendelkezése megfelel-e a Vht. szerződéskötéskor hatályos 21. §-ában, valamint a Kjtv. 111-112. §-aiban foglaltaknak, mert ha igen, az nem lehet tisztességtelen.

A Vht. szerződéskötéskor hatályos 21. § (1) bekezdése szerint a bíróság végrehajtási záradékkal látja el a közjegyzői okiratot, ha az tartalmazza

- a) a szolgáltatásra és ellenszolgáltatásra irányuló vagy egyoldalú kötelezettségvállalást,
- b) a jogosult és a kötelezett nevét,
- c) a kötelezettség tárgyát, mennyiségét (összegét) és jogcímét,
- d) a teljesítés módját és határidejét.

A (2) bekezdés szerint, ha a kötelezettség feltételnek vagy időpontnak a bekövetkezésétől függ, a végrehajthatósághoz az is szükséges, hogy a feltétel vagy időpont bekövetkezését közokirat tanúsítsa. A (3) bekezdés értelmében e szakasz alapján akkor van helye végrehajtásnak, ha a közjegyzői okiratba foglalt követelés bírósági végrehajtási útra tartozik, és ha a követelés teljesítési határideje letelt. Lényegét tekintve a fentiekkel egyező rendelkezést tartalmaz a Vht. jelenleg hatályos 23/C. §-a, valamint a Kjtv. 112. §-a azzal, hogy a közjegyzői okirat végrehajtási záradékkal való ellátására a közjegyzőt jogosítja fel.

A Kjtv. 111. § (1) bekezdése értelmében „a közjegyzői okiratok az ügyleti okirat és a ténytanúsító okirat (közjegyzői tanúsítvány). Az ügyleti okirat közhitelesen tanúsítja a jogügyletre vonatkozó akaratnyilvánítás tényét, a ténytanúsító okiratban a közjegyző a jogi jelentőségű tényeket közhitelesen tanúsítja jegyzőkönyvi, vagy záradéki formában.

Nem vitatható, hogy az idézett törvényi rendelkezések szövegszerűen nem egyeznek meg a perbeli szerződés I.4. pontjában szereplő kikötéssel, ezért az ítéletátl a továbbiakban azt vizsgálta, van-e tartalmi egyezés közöttük, illetve hogy helytálló-e az I. r. alperesnek az az álláspontja, hogy eredményét tekintve ugyanaz a helyzet adódik akkor, ha a támadott rendelkezés szerinti közjegyzői ténytanúsítvány kiállítására kerül sor, mintha a szerződés és az annak felmondását tartalmazó nyilatkozat közjegyzői okiratba foglalása történik.

Az tény, hogy az I. r. alperes a perbeli szerződési feltétel hiányában is el tudná érni azt, hogy az általa kimutatott tartozás behajtására közjegyző által kiállított végrehajtási záradék alapján, azaz a követelése jogszerűségét vizsgáló bírósági eljárás lefolytatása nélkül bírósági végrehajtási eljárás induljon a felperessel szemben. Az I. r. alperes ugyanis az adós fizetési késedelmére, azaz szerződésszegésére alapított felmondásáról, és az abban közölt tartozás összegéről - mint a Kjtv. 136. § (1) bekezdés e) pontja értelmében jelentős jogi tényről - kérhetné közjegyzői ténytanúsítvány kiállítását, és ennek, valamint az adós fizetési kötelezettségét rögzítő, ugyancsak közjegyzői okiratba foglalt szerződésnek az alapján kezdeményezhetné a közjegyzőnél a végrehajtás végrehajtási záradék kiállításával történő elrendelését. A perbeli szerződés sérelmezett pontja pedig lehetőséget biztosít az I. r. alperesnek arra, hogy - akár a szerződés felmondása és annak közokiratba foglaltatása mellett, akár a szerződés előzetes felmondása nélkül - közjegyzői ténytanúsítványt állíttasson ki az adós - számítása szerint fennálló - tartozásának összegéről, és kérje annak végrehajtási záradékkal való ellátását. Kétségtelen, függetlenül attól, hogy közjegyzői okiratba foglalt felmondás, vagy a hitelezőnek az adós tartozására vonatkozó nyilatkozatát tartalmazó

közjegyzői okirat záradékolása alapján indul végrehajtás az adóssal szemben, az adós csak az általa a Pp. 369. § a) vagy b) pontja alapján indított végrehajtás megszüntetése vagy korlátozása iránti perben vitathatja a végrehajtási záradékban megjelölt tartozásának a fennállását vagy annak összegét arra hivatkozva, hogy a végrehajtani kívánt követelés érvényesen nem jött létre (369. § a) pont), vagy egészen, illetőleg részben megszűnt (369. § b) pont). Ilyenkor a végrehajtás megszüntetési és korlátozási per keretében a követelésről érdemi jogvita folytatható le, így a felperesként fellépő adós a végrehajtást kérővel szemben mindazt a védekezést előterjesztheti, amellyel akkor élhetett volna, ha a végrehajtást kérő perben érvényesíti a követelését. Az I. r. alperes álláspontjával szemben lényeges eltérés azonban, hogy míg a felmondáson alapuló végrehajtás esetén a végrehajtást kérőre hárul annak bizonyítása, hogy a követelése fennáll (BH1980. 388. <<https://uj.jogtar.hu/#>>), azaz ő köteles bizonyítani, hogy az adós szerződésszegést követett el, és ezért jogszerűen került sor a szerződés felmondására, és ezzel együtt az adós valamennyi fizetési kötelezettségének a lejárttá tételére, addig ha a záradékolt okirat az adós elismerésén (jelen ügyben a szerződés I.4. pontján) alapul, a bizonyítási teher megfordul, és az adósnak kell bizonyítania azt, hogy az elismert tartozása nem áll fenn (BH1991. 439. <<https://uj.jogtar.hu/#>>).

A Pp. 195. § (1) bekezdése értelmében a közjegyző által kiállított ténytanúsító okirat, mint közokirat teljesen bizonyítja a benne foglalt adatok és tények valóságát. Tekintettel azonban arra, hogy a közjegyző a felmondásról, mint nyilatkozat közléséről csak a Kjt. 136. § (1) bekezdésének e) pontja alapján állíthat ki ténytanúsítványt, a felmondás közokiratba foglalása csak a felmondás tényét tanúsítja közhitelesen, azt azonban nem, hogy annak indoka (vagyis az adós szerződésszegése), továbbá az abban megjelölt tartozás összege valós. Téves tehát az I. r. alperesnek az az álláspontja, miszerint a közjegyzői okiratba foglalt felmondás végrehajtási záradékolatása alapján induló végrehajtás megszüntetése (korlátozása) iránti perben az adóst terhelne a hitelező által közölt tartozás valóságával szemben az ellenbizonyítás. Ehhez képest a támadott szerződési rendelkezésnek más a tartalma, mert eszerint az adós elfogadja, hogy annyi a tartozása, amennyit a bank a saját nyilvántartásai alapján közöl a közjegyzővel, ezért ezzel a - szerződésbe, és egyben közjegyzői okiratba foglalt - nyilatkozatával szemben őt terheli az ellenbizonyítás, arra is kiterjedően, hogy szerződésszerűen teljesített, ezért a bank felmondása jogszerűtlen.

Megjegyzni az ítéletábra, ha az I.r. alperes hivatkozása helyes lenne, azaz a szerződés I.4. pontjában rögzített általános szerződési feltétel megfelelné a Vht. és a Kjt. általa hivatkozott rendelkezéseinek, nem lenne szükség a vitatott szerződési feltétel szerződésbe építésére.

Miután pedig az I. r. alperes által felhívott jogszabályi rendelkezések nemcsak megszövegezésüket, de tartalmukat tekintve sem egyeznek a támadott szerződési rendelkezéssel, az elsőfokú bíróság helyesen járt el, amikor vizsgálta, hogy a szerződés I.4. pontja tisztességtelen általános szerződési feltételnek minősülhet-e. Az e tekintetben elfoglalt álláspontjával azonban az ítéletábra nem ért egyet.

Az 1959-es Ptk. (szerződés rendelkezése) tisztességtelenségének a megállapítását egyrészt a bíróság mérlegelésére bízta, másrészt - kizárva a mérlegelést - az 1959-es Ptk. 209. § (3) bekezdésének felhatalmazása alapján a 18/1999. (II. 05.) Korm. rendelet (Krm.) nevesít tisztességtelenség minősülő feltételeket: az 1. § (1) bekezdése az ún. fekete, míg a 2. § az ún. szürke listát tartalmazza. A fekete listában szereplő tisztességtelenség minősülő szerződési feltételek esetében a bíróságnak nem kell vizsgálnia az 1959-es Ptk. 209. § (2) bekezdésében rögzített körülményeket.

A felperes a sérelmezett szerződési feltétel tisztességtelenségét a Krm. 1. § (1) bekezdés b) és j) pontjára alapította. A szerződési feltétel tisztességtelensége mindkét pont alapján megállapítható.

A Kmr. 1. § (1) bekezdés b) pontja szerint a fogyasztói szerződésben tisztességtelennek minősül különösen az a szerződési feltétel, amely kizárólagosan a fogyasztóval szerződő felet jogosítja fel annak megállapítására, hogy teljesítése szerződésszerű-e. A támadott szerződési feltétel egyoldalú hatalmasságot biztosít az I. r. alperes számára a tekintetben, hogy meghatározza, áll-e fenn tartozása a felperesnek és ha igen, mennyi.

Ettől független kérdés, hogy az I. r. alperes kötelezettsége - külön jogszabály rendelkezése alapján -, hogy évente elszámolást, a felmondást megelőzően pedig a tartozásról részletes kimutatást juttasson el a felpereshez. A hitelező e kötelezettségét ugyanis a peres felek szerződése nem tartalmazza, azaz nincs a szerződésnek olyan rendelkezése, amely szerint az I. r. alperesnek kötelessége lenne a tartozást közölnie a felperessel, mielőtt a ténytanúsítványt az általa szolgáltatott adatok alapján a közjegyző kiállítja. Az az I. r. alperes jogkövető magatartására tartozó kérdés, hogy a külön jogszabály által őt terhelő - általa hivatkozott - kötelezettségének eleget tesz-e, avagy sem. A döntés szempontjából azonban annak van jelentősége, hogy mi áll a felek szerződésében, abban szerepel-e az I. r. alperesnek ez a kötelezettsége, mert csak ez esetben biztosított a felperes számára, hogy a ténytanúsítvány kiállítása előtt vitassa a tartozásával kapcsolatos megállapításokat. Ez egyben azt is jelenti, hogy tisztességtelen a fogyasztói szerződés azon kikötése, amely alapján a fogyasztó mindenkori tartozását a vele szerződő fél egyoldalú közlése alapján a közjegyző által kiállított közokirat tanúsítja (eBDT2015. 3420.), illetve amely szerint az adós a szerződéskötéskor előre elismeri, hogy a jövőben bármikor fennálló tartozása a kölcsönadó saját nyilvántartása alapján megállapítható összeggel azonos (BDT2017. 3629.), s miután a perbeli általános szerződési feltétel ilyen tartalmú, a felperes megalapozottan hivatkozott annak semmisségére.

A fentiekben indokoltak szerint megalapozottan hivatkozik a felperes arra is, miszerint a szerződés I.4. pontja a fogyasztó hátrányára változtatja meg a bizonyítási terhet. Főszabály szerint ugyanis a szerződésszegés tényét az ezt állító félnek kell bizonyítania a Pp. 164. § (1) bekezdése értelmében. Ennek megfelelően, ha az I. r. alperes azt állítja, az adós, azaz a felperes a szerződés szerinti fizetési kötelezettségének nem, vagy nem a szerződésben foglaltak szerint tett eleget, ezt neki kell bizonyítania. A felperesnek csak azt kellene igazolnia szükség esetén, hogy többet teljesített, mint amennyit az I. r. alperes állít, de magát az elszámolást, azt, hogy a felperesi teljesítéseket a szerződés és a törvény rendelkezéseinek megfelelően számolta el, és hogy helyesen számította ki a felperes fennálló tartozását, az I. r. alperesnek kellene bizonyítani. Ezt változtatja meg a vitatott kikötés, ami az I. r. alperest mentesíti az elszámolás végeredménye helyességének igazolása, sőt magának az elszámolás levezetésének a kötelezettsége alól, és a Pp. 195. § (1) és (6) bekezdése alapján a felperesre hárítja az I. r. alperes által egyoldalúan közölt adatok alapján kiállított közjegyzői okiratban rögzített tartozás valótlansága bizonyításának a terhet. Ez egyben azt is jelenti, hogy a Krm. 1. § (1) bekezdés j) pontja szerinti - a szerződési feltétel tisztességtelenségének megállapítását megalapozó - feltétel megvalósul.

Ugyanakkor a perbeli kikötés tisztességtelensége annak „fekete listába” tartozásától függetlenül is megállapítható. Az érintett feltétel ugyanis lényegében az adós „biankó” tartozáselismerő nyilatkozatát rögzíti, hiszen annak értelmében a fogyasztó már a szerződéskötéskor előre elfogadja, hogy a későbbiekben annyi lesz a tartozása, amennyit a hitelező bizonylatai alapján készült közjegyzői ténytanúsítvány tartalmazni fog. Miután pedig a bizonylatokat a hitelező állítja ki egyoldalúan, a vitatott kikötés lényegében azt tartalmazza, hogy a fogyasztónak annyi a tartozása, amennyit a hitelező állít.

Hangsúlyozza ezzel összefüggésben az ítéletábra, az olyan tartalmú szerződési kikötés, miszerint a hitelező az adós általa kimutatott tartozásáról közjegyzői ténytanúsítványt állíttathat ki, nem ütközik jogszabályba, és nem is tisztességtelen. Helytálló emellett az I. r. alperesnek az az érvelése, hogy a közjegyző a ténytanúsítvány kiállításakor nem vizsgálhatja a banki elszámolás és tartozáskimutatás helyességét. A perbeli szerződési feltétel tisztességtelenségét az okozza, hogy annak alapján az adós anélkül ismeri el, hogy a kölcsönszerződés alapján fennálló tartozásának tényét és összegét a hitelező helyesen állapította meg, hogy előzetesen megismerné és ellenőrizné tudná a bank által készített elszámolásban illetve tartozáskimutatásban foglaltakat.

A kifejtettek szerint a perbeli szerződési feltétel tisztességtelen, hiszen a jóhiszeműség követelményével ellentétben a felek szerződésből eredő jogaiban és kötelezettségeiben jelentős egyenlőtlenséget idéz elő a fogyasztó hátrányára, ezért az ítéletábra a felperes e keresetének helyt adott. Ennek következménye, hogy az I. r. alperes részben pervesztesnek bizonyult, ezért az ítéletábra a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése és a Pp. 81. § (1) bekezdése alapján kötelezte a pervesztességéhez igazodó, az Itv. 39. § (3) bekezdés b) pontja szerint meghatározott elsőfokú eljárási illeték összegének megfizetésére, módosítva ezáltal a felperes személyes költségmentessége folytán az állam terhén maradó elsőfokú eljárási illeték összegét.

Az elsőfokú ítélet megváltoztatása nem tette azonban indokoltá az elsőfokú ítélet I. r. alperes perkölségét megállapító rendelkezésének a megváltoztatását, figyelemmel arra, hogy az összecszerűségében a magas perértékre figyelemmel így is lényegesen alatta marad a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet alapján megállapíthatónak.

A kifejtettek tekintettel az ítéletábra az elsőfokú bíróság ítéletét - nem fellebbezett részét nem érintve - a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján a rendelkező részben foglaltak szerint megváltoztatta.

A felperes fellebbezése eredményesnek bizonyult, ezért az ítéletábra az I. r. alperest kötelezte a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján a felperes jogi képviseletével felmerült - a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (3) és (5) bekezdése, valamint 4/A. §-a alapján négy munkaóra figyelembevételével megállapított - ügyvédi munkadíjból álló másodfokú perkölségének, továbbá a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (1) bekezdése alapján a feljegyzett fellebbezési eljárási illeték megfizetésére.

S z e g e d, 2017. november 15.

Dr. Szeghő Katalin sk.
a tanács elnöke

Zanócné dr. Ocskó Erzsébet sk.
előadó bíró

. Lengyel Nóra sk.
táblabíró